

Školitelský posudek na diplomovou práci Elišky Děcké „Autobiografičnost v díle režisérek českého animovaného filmu“

Předložená diplomová práce se věnuje oblasti animovaného filmu, dosud v našem kontextu velmi kuse akademicky zpracované, a stává se tedy jednou z prvních vlašťovek animačních studií v českém kontextu. Autorka má s danou oblastí již několikaleté zkušenosti jak badatelské, tak dramaturgické (v kontextu filmových festivalů a přehlídek), a také publikační, a to jak v odborném, tak i obecně kulturním tisku. Tato několikaletá práce se zúročila v předloženém textu, jehož téma je úžeji cílené na otázku autobiografičnosti v dílech žen-režisérek věnujících se autorské, převážně tzv. „nekomerční“, a tedy z definice osobní a osobité tvorbě.

Diplomantka se se zvoleným tématem vypořádává v metodologickém rámci jednak animačních studií jako slibně se rozvíjející oblasti filmových studií, tento kontext pak doplňuje metodami orální historie a pojmovým aparátem genderové analýzy. Práce vychází z rozsáhlých řízených rozhovorů s osmi režisérkami různých generací a profesních kontextů (tedy s různou mírou „pohlcenosti“ animovanou autorskou tvorbou), které jsou vedeny k tématu autobiografičnosti a samozřejmě doplněny podrobnou znalostí dostupných pramenů o tvorbě a životě autorek i samotných děl. Oceňuji zde velmi precizní práci se zvolenou metodou, přesné vědomí kritickým bodů i nástrah vybraného postupu práce, jakožto i neustálou tendenci závěry vyvozované ze získaného materiálu korigovat pomocí dalších podkladů i zdrojů. V tomto kontextu se práce může stát modelem pro další výzkumy jak v dané oblasti, tak i v širším poli filmových studií.

Genderová analýza se samozřejmě v kontextu zvoleného tématu ukazuje jako logický a velmi účinný nástroj, a diplomantka je evidentně velmi dobře obeznámena s relevantním stavem bádání v dané oblasti a možnými analytickými nástroji, které jí tato oblast nabízí. Přestože se sféra ženské autobiografičnosti obecně velmi nebezpečně přibližuje jak nástrahám esencialismu, tak i autistického ponoření do stereotypních představ o „ženském světě“, autorka se zdatně vyhýbá této pasti a dokáže si v práci udržet pozici nestranné analyzátorce, která stopuje své téma, aniž by jej násilně politizovala či romantizovala. (Právě díky této nestrannosti je ovšem výpověď o obtížích ženské tvorby o to silnější.) Jedinou výhradu v této oblasti mám k poněkud nadbytečnému používání až příliš vytěžené metafory „vlastního pokoje“ V. Woolfové, která se v práci objevuje hned na několika místech – v takto obeznámené práci bych očekávala (ve vsí úctě ke krásnému a klasickému textu Woolfové) hledání méně „provařených“ pojmů a odkazů.

Autorka na začátku práce přiznává, že vedle hlavní badatelské otázky má její práce i vyšší ambice – především chce ukázat analytický potenciál animačních studií, ale také hodlá zaznamenat jednu velmi opomíjenou kapitolu kinematografického provozu transformačního a potransformačního období českého filmu. Dle mého názoru se jí daří v obou naznačených směrech úspěšně přesahovat užší téma, obeznámenost se zahraničním kontextem jí navíc umožňuje komparativní pohled. Práce je jednoznačně ve všech naznačených oblastech objevná, přínosná a inspirativní.

Doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení známkou výborně.

V Praze dne 9.9.2011

PhDr. Petra Hanáková, Ph.D.